

**Sinteza informației operative
privind rezultatele monitoringului financiar
al activității economico-financiare în 9 luni ale anului 2018
a întreprinderilor de stat și societăților comerciale
cu capital integral sau majoritar de stat**

Întru executarea prevederilor art. 76 alin. (1) al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, art.21 al Legii nr.121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, Ministerul Finanțelor a efectuat monitoringul financiar al activității economico-financiare în 9 luni ale anului 2018 a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, în vederea obținerii unei imagini pertinente cu privire la situația economico-financiară a entităților cu capital de stat. Potrivit Regulamentului privind monitoringul financiar al autorităților publice la autogestiune, al întreprinderilor de stat/ municipale și al societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public, expus în redacție nouă prin Hotărârea Guvernului nr. 56/2018, monitoringul financiar este procesul de selectare, prelucrare și analiză a indicatorilor activității economico-financiare a entităților, în scopul evaluării și analizei riscurilor bugetar-fiscale aferente.

La situația din 30.09.2018, în Registrul patrimoniului public ținut de către Agenția Proprietății Publice subordonată Guvernului Republicii Moldova, sunt incluse 223 întreprinderi de stat, cu capital social în mărime de 5891,8 mil. lei și 89 societăți comerciale cu capital de stat, capitalul social al cărora este în mărime de 5325,0 mil. lei, din care proprietatea statului – 4156,5 mil. lei sau 78,1 la sută.

Din numărul total al societăților comerciale, 66 societăți comerciale dețin capital integral sau majoritar de stat, capitalul social al cărora este în mărime de 3807,7 mil. lei, din care proprietatea statului – 3649,7 mil. lei sau 95,9 la sută.

Tabelul 1.

**Informația consolidată privind numărul întreprinderilor de stat și societăților comerciale
cu capital de stat conform Registrului patrimoniului public, la situația din 30.09.2018**

	Î.S.		S.C.					
	Unități	Capital social (mil.lei)	Cu cota (partea socială a) statului în capitalul social			din care cu cota (partea socială a) statului mai mare de 50%		
			Unități	Capital social (mil.lei)		Unități	Capital social (mil.lei)	
				Total	inclusiv cota (partea) statului		Total	inclusiv cota (partea) statului
Total conform Registrului patrimoniului public	223	5891,8	89	5325,0	4156,5	66	3807,7	3649,7
<i>din care:</i>								
- pe teritoriul Ucrainei	4	26,9	-	-	-	-	-	-
- în procedura lichidării sau insolvenței	28	277,3	35	587,5	361,6	20	417,9	329,9
- nu desfășoară activitate dar sunt înregistrate la I.P. „Agenția Servicii Publice”	25	23,3	12	443,8	433,8	10	442,3	433,7
Incluse în Lista monitorizată de MF în 9 luni, 2018, din care:	166	5564,3	-	-	-	36	2947,5	2886,1
- nu au prezentat rapoartele	14	17,0	-	-	-	1	1,4	0,9

	Î.S.		S.C.					
	Unități	Capital social (mil.lei)	Cu cota (partea socială a) statului în capitalul social			din care cu cota (partea socială a) statului mai mare de 50%		
			Unități	Capital social (mil.lei)		Unități	Capital social (mil.lei)	
				Total	inclusiv cota (partea) statului		Total	inclusiv cota (partea) statului
<i>statistice nr.5-CI la BNS</i>								
Total supuse monitoringului financiar în 9 luni, 2018	152	5547,3	-	-	-	35	2946,1	2885,2

Reieșind din datele tabelului 1, se evidențiază că la situația din 30.09.2018, *Lista întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat monitorizate de către Ministerul Finanțelor*, include 166 întreprinderi de stat cu capital social în mărime de 5564,3 mil. lei și 36 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, capitalul social al cărora constituie 2947,5 mil. lei, din care proprietatea statului – 2886,1 mil. lei sau 97,9 la sută.

Concomitent, se remarcă că în perioada de raportare, din numărul total al entităților economice incluse în lista entităților monitorizate de minister, 14 întreprinderi de stat și o societate comercială nu au fost supuse analizei financiare întrucât nu au prezentat rapoartele statistice trimestriale în modul stabilit de legislația în vigoare.

Astfel, luând în considerare cele enunțate, se menționează că, în perioada analizată, *au fost supuse monitorizării financiare de facto 152 întreprinderi de stat și 35 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat*, inclusiv 14 societăți comerciale cu capital integral de stat, care au prezentat rapoartele statistice trimestriale Biroului Național de Statistică.

Notă:

La studierea informației operative privind rezultatele monitoringului financiar al întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, urmează a se ține cont de faptul că, unele din întreprinderile de stat și societățile comerciale nu au fost supuse monitorizării financiare în 9 luni ale anului 2017. În acest sens, întru neadmiterea distorsionării datelor, evoluția veniturilor din vânzări, a costurilor și cheltuielilor și a profitului (pierderilor) va fi analizată luând în calcul *baza comparabilă* a întreprinderilor de stat și societăților comerciale, ce nu include, la totalul generalizat al indicatorilor, valoarea indicatorilor întreprinderilor de stat și societăților comerciale, care în perioada similară a anului 2017 nu au prezentat în modul stabilit, raportul „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-CI „Consumurile și cheltuielile întreprinderii” (pentru trimestrul I, II sau trimestrul III, 2017). Totodată, se remarcă că S.R.L. „IT-Cafe” a fost inclusă în Registrul patrimoniului public și a fost inițiată monitorizarea acesteia, începând cu trimestrul III, 2018. Datele aferente S.R.L. „IT-Cafe” la fel au fost incluse în baza comparabilă a indicatorilor, deoarece nu poate fi apreciată activitatea acestei entități în 9 luni ale anului 2018 și în perioada similară a anului precedent, dat fiind lipsa datelor corespunzătoare în acest sens.

De asemenea, se evidențiază că, în conformitate cu Hotărârea Guvernului

nr.605/2017 cu privire la reorganizarea unor societăți pe acțiuni, S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord” (S.A. „RED Nord”) a fost reorganizată prin fuziune (absorbție) cu S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord-Vest” (în calitate de societate absorbită), proces finalizat către finele anului 2017. În rezultatul reorganizării societăților vizate, se menționează că, indicatorii veniturilor din vânzări, costurilor și cheltuielilor, profitului (pierderilor) înregistrați de S.A. „RED Nord” în 9 luni, 2017, nu includ indicatorii înregistrați de S.A. „RED Nord-Vest” în aceeași perioadă, motiv pentru care nu poate fi apreciată la justa valoare evoluția indicatorilor S.A. „RED Nord” în perioada analizată a anului 2018. Astfel, întru neadmiterea distorsionării datelor, evoluția veniturilor din vânzări, a costurilor și cheltuielilor și profitului (pierderilor) S.A. „RED Nord” și a societăților comerciale în ansamblu va fi analizată luând în calcul baza comparabilă a acestora, unde la indicatorii generalizați ai veniturilor din vânzări, costurilor și cheltuielilor și profitului (pierderilor) din 9 luni, 2017 au fost însumați indicatorii S.A. „RED Nord-Vest” pentru perioada corespunzătoare.

În același timp, avînd în vedere că indicatorul profit (pierderi) în trimestrul de gestiune a fost inclus în raportul statistic Nr. 5-CI începînd cu anul 2017, multe din entități nu au completat date cu privire la acesta în special pentru trimestrul I, 2017 și prin urmare nu poate fi apreciată corespunzător dinamica indicatorului respectiv în 9 luni, 2018, comparativ cu 9 luni, 2017. Din acest motiv, indicatorul profit (pierderi) va fi analizat doar pentru perioada corespunzătoare a anului 2018.

De asemenea, se menționează că pe parcursul a 9 luni ale anului 2018 au fost aprobate o serie de Hotărîri de Guvern cu privire la reorganizarea întreprinderilor de stat/ societăților pe acțiuni în alte forme juridice de organizare. Dat fiind faptul că la situația din 30.09.2018, nu toate din entități au finisat procedura de reorganizare, acestea au fost supuse monitorizării financiare pentru perioada de referință, întrucît au prezentat rapoartele statistice în modul stabilit în calitate de întreprinderi de stat/ societăți comerciale, nefiind excluse din Registrul patrimoniului public.

Astfel, conform datelor cumulate ale raportului generalizat „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-CI „Consumurile și cheltuielile întreprinderii”, **întreprinderile de stat** au înregistrat, în 9 luni ale anului 2018, *venituri aferente activității operaționale în sumă de 3138,4 mil. lei*, din care veniturile din vânzări constituie 2968,0 mil. lei, iar alte venituri din activitatea operațională - 170,4 mil. lei.

Conform bazei comparabile, valoarea veniturilor din vânzări înregistrate de întreprinderile de stat este de 2937,9 mil. lei, fiind cu 149,1 mil. lei sau cu 5,3% mai mare față de valoarea înregistrată în 9 luni ale anului 2017. Majorarea respectivă a fost generată în mare parte, de creșterea cu peste 1,0 mil. lei conform bazei comparabile, a veniturilor din vânzări a 26 întreprinderi de stat.

În particular, din numărul total al întreprinderilor de stat, conform bazei comparabile, la 81 întreprinderi de stat, veniturile din vânzări s-au majorat cu

285,6 mil. lei, iar la 60 întreprinderi de stat, veniturile din vânzări s-au micșorat cu 136,5 mil. lei. Alte 3 întreprinderi de stat nu înregistrează venituri din vânzări în 9 luni, anii 2017-2018, iar o întreprindere nu înregistrează dinamică a veniturilor din vânzări comparativ cu 9 luni, 2017.

De asemenea, s-a constatat că, **societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat** (în continuare - societăți comerciale) au obținut în 9 luni ale anului 2018 venituri aferente activității operaționale în sumă de 10218,5 mil. lei, din care veniturile din vânzări constituie 10066,7 mil. lei, iar alte venituri din activitatea operațională – 151,8 mil. lei.

Conform bazei comparabile, valoarea veniturilor din vânzări înregistrate de societățile comerciale s-a majorat cu 507,4 mil. lei sau cu 5,4% față de 9 luni ale anului 2017. Majorarea respectivă s-a datorat, în mare parte, creșterii cu peste 1,0 mil. lei a veniturilor din vânzări la 18 societăți comerciale.

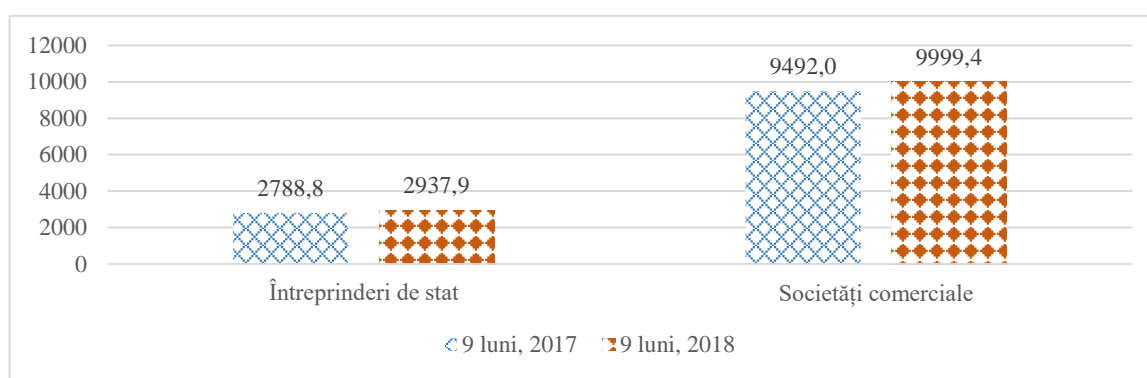

Figura 1. Evoluția în dinamică a veniturilor din vânzări, a întreprinderilor de stat și societăților comerciale, în 9 luni, 2017-2018, conform bazei comparabile, mil. lei

Din numărul total al societăților comerciale, conform bazei comparabile, la 10 societăți veniturile din vânzări s-au micșorat cu 153,4 mil. lei, iar la alte 22 societăți - veniturile s-au majorat cu 660,8 mil. lei.

Micșorarea veniturilor din vânzări, la întreprinderile de stat și societățile comerciale respective, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent, poate condiționa micșorarea taxei pe valoarea adăugată încasată în bugetul de stat, fapt ce reprezintă un risc fiscal pentru bugetul public național.

De asemenea, conform datelor cumulate ale raportului generalizat „Cercetare statistică trimestrială Nr. 5-CI „Consumurile și cheltuielile întreprinderii”, **întreprinderile de stat** aveau înregistrate costuri și cheltuieli aferente activității desfășurate în 9 luni ale anului 2018 în sumă de 3099,3 mil. lei. Potrivit bazei comparabile, mărimea costurilor și cheltuielilor înregistrate de întreprinderi este de 3067,6 mil. lei, cu 203,0 mil. lei mai mult comparativ cu 9 luni, 2017.

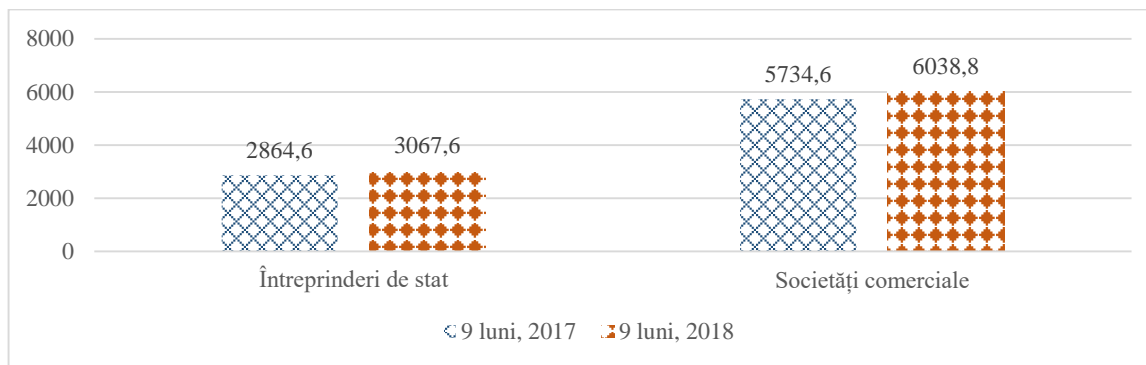

Figura 2. Evoluția în dinamică a costurilor și cheltuielilor întreprinderilor de stat și societăților comerciale, în 9 luni, 2017-2018, conform bazei comparabile, mil. lei

Concomitent, se constată că, **societățile comerciale** aveau înregistrate costuri și cheltuieli aferente activității desfășurate în 9 luni, 2018 în sumă de 6111,8 mil. lei. Potrivit bazei comparabile, mărimea costurilor și cheltuielilor înregistrate de societățile comerciale s-a majorat cu 304,2 mil. lei față de 9 luni, 2017.

Suplimentar, se menționează că în 9 luni ale anului 2018, **întreprinderile de stat** au generat, per total profit în mărime de 28,2 mil. lei. Din numărul total al întreprinderilor analizate, 75 întreprinderi de stat înregistrează în 9 luni, 2018 pierderi, în timp ce alte 77 întreprinderi de stat înregistrează profit.

Societățile comerciale, în 9 luni ale anului 2018, au obținut per total profit în mărime de 384,2 mil. lei. Din numărul total al societăților comerciale analizate, 18 societăți comerciale înregistrează în 9 luni, 2018 profit, în timp ce alte 17 societăți comerciale înregistrează în perioada de raportare pierderi.

De asemenea, se constată că la situația din 30.09.2018, **întreprinderile de stat** dețineau stocuri în mărime de 1157,4 mil. lei. Ponderea majoritară în structura stocurilor întreprinderilor de stat, a revenit stocurilor de materiale. Concomitent, o pondere semnificativă a venit stocurilor de mărfuri - 25,3% (293,2 mil. lei). Ponderea minoritară în total stocuri ale întreprinderilor este deținută de activele biologice circulante (0,3% - 3,6 mil. lei).

Tabelul 2.

Structura stocurilor întreprinderilor de stat și societăților comerciale, la situația din 30.09.2018

Nr.	Componente	Î.S.		S.C.	
		Valoarea (mil. lei)	Ponderea (%)	Valoarea (mil. lei)	Ponderea (%)
1.	Materiale	598,6	51,7	686,4	50,3
2.	Active biologice circulante	3,6	0,3	-	-
3.	Obiecte de mică valoare și scurtă durată	66,3	5,7	29,7	2,2
4.	Producția în curs de execuție	103,5	9,0	297,1	21,8
5.	Produse	92,2	8,0	257,1	18,9
6.	Mărfuri	293,2	25,3	92,7	6,8
	Total	1157,4	100	1363,0	100

De altfel, la situația din 30.09.2018, în contabilitatea **societăților comerciale** au fost înregistrate stocuri în sumă de 1363,0 mil. lei.

Ponderea majoritară în total stocuri ale societăților comerciale (50,3% - 686,4 mil. lei) revine stocurilor de materiale. Totodată, ponderea stocurilor producției

în curs de execuție a constituit 21,8% (sau 297,1 mil. lei), iar a stocurilor produselor – 18,9% din total stocuri (sau 257,1 mil. lei). Ponderea minoritară în structura stocurilor societăților comerciale a revenit mărfurilor – 6,8% și obiectelor de mică valoare și scurtă durată – 2,2 la sută. Societățile comerciale înregistrează de asemenea stocuri nesemnificative de active biologice circulante în valoare de 3,7 mii lei.

Suplimentar, se enunță că, potrivit Legii bugetului de stat pe anul 2018 nr.289/2017, pentru rezultatele întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni înregistrate în anul 2017, au fost prevăzute venituri ce urmează a fi încasate la bugetul de stat sub formă de defalcări și dividende în sumă de 16,5 mil. lei și respectiv, 55,0 mil. lei. Astfel, conform datelor Trezoreriei de Stat, din profitul net obținut în anul 2017, întreprinderile de stat au transferat, *la situația din 17.12.2018*, la bugetul de stat *defalcări în quantum total de 49,5 mil. lei*, iar societățile pe acțiuni au transferat *dividende în mărime de 152,4 mil. lei*.

De asemenea, este de remarcat că potrivit Legii bugetului de stat pe anul 2018 nr.289/2017, au fost prevăzute venituri ce urmează a fi încasate la bugetul de stat din privatizarea proprietății publice de stat, în mărime de 390,0 mil. lei.

Conform datelor Trezoreriei de Stat, *la situația din 17.12.2018*, în bugetul de stat au fost încasate mijloace bănești din privatizarea proprietății statului (din privatizarea pachetelor de acțiuni, din privatizarea întreprinderilor de stat ca complexe patrimoniale unice, din vânzarea terenurilor, inclusiv terenurilor aferente bunurilor imobile proprietate privată, din privatizarea obiectelor nefinalizate, complexelor de bunuri, bunurilor imobile și mobile, încăperilor nelocuibile) în sumă totală de 331,97 mil. lei (cu excepția vânzării pachetului de acțiuni nou-emise de banca de importanță sistemică), rata îndeplinirii fiind de 85,1 la sută.

Suplimentar, la situația din 17.12.2018, în urma privatizării proprietății de stat, în bugetul de stat a fost încasat impozitul privat în mărime de 7,9 mil. lei.